

SILVIU
GENESCU

DESPRINDERE
LENTĂ

POVESTIRI ȘI NUVELE

**COLECȚIA
SENIORII IMAGINAȚIEI**

serie nouă

**PROZĂ
SCURTA** SF

2023

editura
 eagle

Cuprins

A de la Amsterdam	5
Celălalt Benoit.....	51
Cetățeanul Welles.....	76
Transformarea	134
MMXI.....	162
Desprindere lentă	186
Proiecție limitrofă.....	304
Mașinării întâmplătoare.....	320
Șapte mutări previzibile	361
Cântec de leagăn.....	405
Un blues pentru Flammarion	525
Entităț.....	550
Cuprins	625

A de la Amsterdam

Marea este o metaforă deosebit de eficientă, pentru că unește cea mai mare parte a lumii. Ne imaginăm existența unor sisteme de informații „fluide”, prezente peste tot și întotdeauna, cu componente care curg prin infrastructură, îmbracă o „formă” diferită, pentru a se adapta folosirii lor, și cooperează pentru îndeplinirea misiunii.

Extras din manifestul expediției *Endeavour*, Universitatea Berkley, California, care și-a propus să transforme campusul, universitatea și, în final, orașul înconjurător în primul Bazin informațional.

Periapsidă¹ 354.75938

Nod 119.42656

11:58:55.816 TUC²

8 februarie 2013 TT³

Endorul evolua sincron cu satelitul natural al Pământului,

¹ Apsidele reprezintă cele două puncte extreme ale axei mari a orbitei pe care un corp ceresc o descrie în jurul altuia. Punctul cel mai apropiat este denumit periapsidă, iar cel mai îndepărtat – apoapsidă. (n. a.)

² Timp universal coordonat (n. a.)

³ Timp terestru (n. a.)

pentru a nu fi identificat prin propriile sale oscilații gravitaționale. Inhibitorii de pe suprafața lui îi imprimau o culoare indigo, fără refracție, greu vizibilă pe fondul hăului cosmic. Numele lui, înscris cu literele pulsatorii ale limbajului navei, conținea un spectru vibrațional în afara posibilităților de exprimare omenești. Nimeni de pe continentele pământești nu l-ar fi putut rosti, nici percepe. În timpul călătoriei interstelare, numele endorului se retrăsese din calea vântului solar dur, manifestat până departe de sistemele planetare străbătute, și a norilor de praf stelar înghețat, abraziv și necrușător, deviat de conul de protecție imens din botul navei, nori ale căror falduri invizibile tot se frecau de stratul exterior al blindajului. Urmele lăsate de praful interstelar păreau o rețea de canioane tăiate în metalul care se reconfigura acum pentru a-și recăpăta netezimea. Ca o piele pe cale să se vindece, după ce suferise arsuri înfiorătoare. Un strat nou de senzori, scoși la suprafață de nanoelementele compozite, pipăia spațiul din jur și aspira nesățios informații. Endorul își recăpătă numele în trena de umbră a Lunii. Pentru mulți, numele navei însemnase moartea, dispariția dramatică și fulgerătoare, uneori. Alteori, distrugerea se derulase subtil și discret. Pentru alții, aceleași semne echivalaseră cu o renaștere, o evoluție spre lucruri nemaivăzute și nemaigândite. În toate cazurile, am asistat la evenimente, trăgând învățăminte în locul celor dispăruți, pentru a le disemina printre cei ajutați de noi să evolueze.

După ce-am discutat cu locuitorii mărilor și oceanelor *[ne-am adresat lor prima dată, pentru că le-am putut descifra repede limbajul, iar apa în care viețuiau ne amintea de lichidul*

*de protecție în care se consuma hibernarea noastră în imersiune, în timpul lungului zbor interstelar], căroră semințiile uscatului de pe această planetă le spuneau „delfini”, „balene” și *Octopus vulgaris*, a fost cât pe ce să abatem asupra continentelor distrugerea oferită de endor în atâtea forme și variante, încât putea fi socotită o artă. Locuitorii apelor ni s-au plâns de cât sunt de cruzi și de murdari cei de pe uscat, de cât sunt de periculoși, pentru toată lumea, chiar și pentru ei înșiși. Ne-a atras atenția însă o posibilitate ascunsă chiar și lor, aceea de a dobândi instantaneu un limbaj comun întregii specii. Xilanul ne-a informat, la o analiză a neurotransmițătorilor lor, că sunt calibrați pentru asta în urma unei experiențe anterioare a întregii specii, iar noi am găsit această uitare fascinantă. Și curioasă. Să fii bun și apoi să uiți să fii bun și să fii pregătit pentru o evoluție superioară, pentru ca apoi să involuezi, lent și implacabil, spre o degradare oribilă, nesuștinută de nicio logică. Am decis că lucrurile pot fi schimbate în bine. Din dorința care traversează subconștientul întregii specii, Xilanul a extras o imagine arhetipală cu care s-ar putea înfățișa endorul în fața oamenilor: Ierusalimul ceresc, locul desfătării și al odihnei veșnice, iar noi am putea să-i apărem drept îngeri de lumină; dar ideea cea mai atrăgătoare găsită de noi ar fi aceea de refacere a tuturor lucrurilor. I-am putea aduce, cu undele de tractare, pe câțiva aleși la bordul endorului, acesta sclipind pe cerul nopții ca un munte de diamant, ca o lumină ascuțită și precisă; în timpul zilei, ar fi o văpaie transparentă, sticlind minunat și prin plafonul de nori. Dar asta ar fi o metodă prea directă și fără nicio subtilitate, ca o soluție descoperită de o mașinărie logică. Ni se pare fascinantă și existența*

unei rețele de comunicații planetare, care poate conecta oamenii unul cu altul și obiectele lor între ele, pentru a fi controlate de oriunde; apoi, contagiunea, asigurată de microorganisme patogene, ar putea fi transformată în altceva. Virulența s-ar redefini ca simplu vector de comunicare, iar boala, răul aparent, ar aduce înțelepciunea înapoi în sânul acestei specii curioase. Trebuie să decidem cum inserăm toate acestea în sistem, provocând nu distrugerea lui, ci transformarea sa iremediabilă. Specia să nu mai poată pierde ceea ce a câștigat. Se va înțelege și cu viețuitoarele mărilor și atunci masacrul va înceta. Ne cuprinde o stare de bine, iar Xilanul este de acord să-și lanseze insertorii spre această seminiție confuză și rea prin uitare.

9 februarie

Soarele îmi joacă o festă și-și așază palma caldă peste ochii mei, ca și cum m-ar întreba: „Ia ghici, cine sunt?”. Deschid ochii, atât cât să mă dezmeticesc și să mă strâmb sub lumina incredibilă, când strălucirea începe să pălească și, în cele din urmă, dispare. Într-un târziu, soarele a găsit niște nori în care să se afunde. Dar pe mine m-a trezit cu vreun sfert de oră înainte de deșteptarea programată, așa că mă mai foiesc în pat, atât cât îmi permite trupul încovrigat al Antjei. Geme încet, în somn, ca după o durere surdă care i s-a strecurat în carne. O boală ascunsă parșiv, care o lovește acum, în zori. Văd cum i se mișcă ochii sub pleoape. E în REM și știu că visează. Mă scol din pat. Deschide ochii brusc, îi închide la loc, se întoarce pe partea cealaltă.

Ziua a început mai devreme pentru mine. O fi vreun avantaj? Da, am timp să-mi beau cafeaua în tihnă, să-mi fac ochiuri cu șuncă și să nu mai răscolesc, grăbit, dulapul de haine, căutând ceva potrivit de îmbrăcat. O enervează când găsește dezordine. „O faci dinadins”, mă bodogănește din când în când, în vreme ce-mi aranjează cămășile și bluzele. E metodică, nu suportă „dezordinea asta barbară”, „dezordinea asta barbară”, „dezordinea asta barbară”, „dezordinea asta barbară” etc. O aud cum coboară treptele și vine în bucătărie.

– Iar am visat mizeria aia, îmi spune, căutând ceva prin frigider.

Își întinde brânză topită pe o felie de pâine și pescuiește niște măslinae dintr-un borcan.

– Nu știi ce înseamnă visul ăsta al tău, îi spun. Poate ar trebui să discuți cu un psiholog. Precis aveți la serviciu unul care taie frunze la câini.

Din când în când, Antje visează că se află într-o casă în flăcări și nu poate scăpa din ea. Scările se prăbușesc sub ea și strigă după ajutor, dar n-o salvează nimeni. Sunt sigur că secvențele astea ascund o traumă sau niște temeri. Nu mă pricep să le descifrez. Tot insist să discute cu cineva calificat s-o ajute. Nu vrea, își cară visul cu ea prin noapte. Poate de teamă că va descoperi ceva ce n-o să-i placă. Schimb vorba și ieșim din casă împreună.

Ușa garajului se deschide huruind, din telecomanda Antjei. Țoc-țoc pe obrajii mei. Demarăm, o luăm în direcții diferite și ne pierdem în cotidian, aceeași agitație de dimineață și în orele mai mult sau mai puțin monotone de la

serviciu. A, da. Ne mutăm cu firma. De luni, mergem pe Van Engelstraat, lângă Vondelpark. Cică e mișto, parcare proprie, la subsolul clădirii, plus o viziune măreață a Amsterdamului, oferită de la etajul 12. Bătrâna casă din Bonnerstraat mi se pare acum o doamnă de treabă, proprietara cea bună și înțelegătoare, pe care o părăsesc brusc, pe ascuns, chiriașii preferați. Ieșim, toată gașca, la prânz, la un *steak bar* din apropiere și ne îndopăm. Grohăim fericiți. Oare? Mă uit mai atent la comesenii mei. Unora le cunosc prea bine problemele: Anabelle, veselă și plină de poante, ascunde în ea încă o căsnicie ratată. Erik e mereu în căutarea „femeii absolute” (?) și rămâne mofluz după două-trei săptămâni de idilă. Thomas își va lăsa familia pe drumuri dacă mai intră într-un cazinou, iar eu... Eu? Cred că nu m-am întâlnit încă cu mine însumi. Mă tot caut, se pare. Așa zice și Karla, că încă trebuie să facem cunoștință, eu cu mine. Cu toții ne pricepem însă să purtăm măști. Ar fi și de prost gust să te expui la modul descifrabil în fața oricui. E ca și cum ai defila prin oraș gol-pușcă, între două cartoane pe care ți-ai înșira toate metehnele, aiurelile și greșelile din trecut.

Înapoi pe Bonnerstraat. Ultimele ore cu bătrâna doamnă fardată. Îi ating pereții când cobor, la plecare, cărând o cutie cu lucrurile personale luate din biroul golit. Cobor pentru ultima oară treptele care scârțâie venerabil, bătrânește. Un sunet din cu totul și cu totul alte vremuri. Poate că scările interioare integrate din casa viitorului vor scârțâi la fel printr-o aplicație din Android. Mai stăm la un pahar cu ti-
pele de la recepție și flecărim. Îl surprind pe Hugo flirtând. Hipopotamul roșcat are un stil atât de repezit, de-mi vine să

râd. Nicio finețe. Măcar de amorul artei. Problema lui. *Vaarwel, huis!*⁴ Mai aruncăm o privire spre fațada îngrijită a clădirii și apoi ne risipim în weekend, ca un stol de ciori grăbite să cucerească cerul, de parcă ar avea rivali. Mă plimb prin oraș. Merg prin librării și magazine de muzică. O iau de-a lungul canalelor. Nu te deranjează nimeni. Lumea te lasă în pace, ca pe rațele grase care se bălăcesc în apă. Însă ele primesc de haleală pe gratis, pe când eu am învățat că nu există să ți se ofere un prânz de-a moaca. Îmi place apa verzuie și mai zăbovesc pe malurile Amstelului, repopulat cu pește, broaște și vegetație, semn că nu mai este poluat. Îmi amintesc cum din apele Veneției se ridica un damf greu, de lagună puturoasă și drenată cu prea multă vreme în urmă. Gondolele putrezeau cu mândrie, legănând turiștii pe Canal Grande. Și aici ar putea fi aduse, dar par mai potrivite bărcile cu motor și flota de *vaporetti* târându-se alene pe apele Amstelului. Casc gura prin jur, de parcă văd Amsterdamul pentru prima dată. Mă atinge pe față o pală de vânt, umedă și rece. Nu, n-o să răcim. Luăm, preventiv, echinacea. Îmi vine să-mi arunc trusa de prim ajutor din mașină. Bandajele nu sunt pentru suflet. În minte îmi revine imaginea lui Antje cu capul bandajat, după ciocnirea de pe Podul Magere, de săptămâna trecută. La impact, se lovise de rama geamului lateral. Dacă n-ar fi fost pata sângerie și lacrimile care-i udau obrajii, ai putut crede că tocmai ieșise din baie, cu un prosop pe cap. Mă car acasă.

Antje vorbește la telefon, lungită pe canapea. Ridic

⁴ Adio, casă! (în olandeză). (n. a.)

receptorul telefonului fix de pe hol. Are ton, dar obiectul e din ce în ce mai puțin folosit și trebuie să suflă în receptor ca să-l „destupi”, ca în vechile pâlnii folosite de căpitanii primelor vapoare cu aburi, pentru a se adresa celor din sala mașinilor. Antje îmi face un soi de semn conspirativ, apoi zâmbește încurajator. Când termină discuția, mă lămurește:

– Vine mama pe-aici, săptămâna viitoare.

Aha, Greta Egretta își va lua, iarăși, zborul din Antwerp, pentru a ateriza pe aeroportul internațional Schiphol cu un Learjet închiriat. Nu ca să se spargă în figuri, ci ca să nu piardă timpul cu zborurile de linie. În pofida aspectului bonom și a zâmbetului îngăduitor, e o afaceristă necruțătoare. Ne va ține de vorbă în olandeza ei cu accent dichisit, de curator la Van Gogh Museum, adoptat de flamanzii din elita societății belgiene. Mie-mi aruncă mereu priviri dojenitoare, ca și când m-aș face vinovat de un lucru cunoscut numai de noi doi. Micul nostru secret. La ultima vizită, ne-a întrebat din ușă:

– Ce mai faceți, copii?

Așa rămânem noi pentru ea, copii și la 60 de ani. Mă abțin să-mi dau ochii peste cap sau de la vreun gest de sictireală. N-am niciun chef să-mi facă Antje bot vineri seara.

– Hai să le chemăm pe tipele din Slotter⁵, îi propun. Fa-cem o canastă.

Marion stă la numărul 7, iar Karla ocupă locuința de la 9, deși, la salariul pe care-l are, ar putea închiria liniștită și un condominiu prin Jordaan, nu departe de Casa Anne Frank. Arată senzațional când iese pe la Sosiri, pe Schiphol, trăgând

⁵ Slotervaart – cartier din Amsterdam, frecventat în special de studenți, tineri intelectuali și lumpenproletariat „domolit”. (n. a.)

geanta de voiaj după ea, cu tresele de comandant de bord pe epoleții cămășii albe. Am așteptat-o odată și-am remarcat că întoarce destule capete spre ea, iar eu m-am ales cu priviri invidioase. Chestia este că mi-a plăcut. Totuși, Karla preferă locuința frustă din Funke Küpperstraat. Ea și Marion sunt vecine pe o stradă compusă din case aproape identice, care se deosebesc unele de altele doar prin perdelele de la geam, jaluzele, florile din ghivece ori calea de acces asfaltată sau cu pietriș.

10 februarie

Sâmbătă. Zi calmă, cu zgomote difuze, atât de tihnită, încât îmi aduc aminte de gramofonul pe care tot vreau să-l cumpăr din talcioc. Neapărat din talcioc, pentru că acolo aparatul provine din cufărul străvechi al familiei, a fost mândria tuturor, pe la 1900. A fost lăsat moștenire cuiva și s-a dansat pe muzica lui până când au venit nemții și-au ocupat Olanda. Beau cafea, îi adușmecos mirosul care a umplut bucătăria. Aud mișcare și apare Antje. Are fața ca un mulaj mortuar. Imobilă și cu ochii încercănați, ca într-o reclamă pentru un produs antimahmureală, la secvența dinainte de tratament. Lipăie cu picioarele goale pe gresie, se duce la espresso și se pregătește să-și toarne o ceașcă. Mă ridic și plec din bucătărie. În living, lucrurile sunt neatînse, lăsate așa cum au rămas când s-a spart gașca: o sticlă goală de coniac Martell, înălțându-se trufașă peste cadavrele sticlelor miniaturale aduse de Karla de prin peregrinările ei cu KLM-ul, una de vin, aproape goală, sprijinită de piciorul scaunului, scrumiere

pline pe masă. Un pachet de cărți zace abandonat în mijlocul întregului scandal vizual. Antje se așază pe scaun, în fața mea, soarbe din cafea și dă să-și aprindă o țigară. Ignoră acel „nu te poți abține?” aruncat de mine și-și scoate bricheta din buzunarul halatului de baie. Suflă fumul în sus, spre lampa portocalie, care atârnă din tavan cu aerul că e cel mai exotic fruct de pe Terra. Își coboară privirile spre mine. Are o anumită ostilitate în trăsături, iar cutele de expresie, care prind să i se deseneze pe față, o îmbătrânesc cu vreo zece ani. Ca și cum sarcasmul ar fi o boală, având drept efect secundar îmbătrânirea înainte de vreme. Își aduce aminte că ne-am certat după plecarea tipelor din Slotter.

– Ești ca o mașinărie care urăște oamenii, încearcă ea să continue hâra.

Discuția asta am mai purtat-o în câteva rânduri și rezultatul concret se lasă așteptat. Mută mereu aceeași piesă, ca într-o secvență repetată la infinit într-o buclă video. Din pustietatea din frigider, culeg patru ouă și fac o omletă pentru amândoi. E un gest spontan, de obicei, ea se ocupă de chestiile care trebuie să sfârșie în tigaie. Își toarnă un pahar mare de suc. Mâncăm în tăcere, dar absența vorbelor nu mai are nimic ostil. O las îngândurată, mestecând încet, despicând firul în patru în fața omletei. Urc în camera de lucru și-mi verific mailurile. Vine Antje.

– Dă-mi cheile de la mașină, să merg să cumpăr de mâncare. Nu mai avem nimic în frigider.

– Am văzut și eu, am mormăit. Lasă că mă duc eu, adaug, întorcându-mă spre ea.

Își reia ostilitatea sugerată la masă și întinde mâna după chei.

Îi spun să și le ia din buzunarul jachetei. Audi-ul ei e în service. Dacă mi-ar fi zis: „Du-te să iei de mâncare, că nu mai e nimic în casă”, o făceam oricum, dar pierduse ocazia asta. Ieșirea din decorul casnic, chiar dacă numai pentru vreo jumătate de oră, n-are să-i strice. Brusc, nu mai am chef să merg la talcioc, să-mi iau un gramofon, așa că rămân acasă, mai ales că am citit că un bătrân de 98 de ani din oraș a murit, lăsând în subsolul casei, într-un spațiu special amenajat și întreținut, o colecție de 500 de gramofoane. Cel mai vechi cică este un Edison din 1898. Cred că vor mai scădea prețurile lor prin A.

Înainte de a pleca, Antje a aerisit în bucătărie și a spălat totul. Merg în sufragerie și mă tolănesc pe canapea, culegând, în treacăt, *Descoperirea Paradisului*, de Harry Mulisch. Un roman provocator, un amestec de filosofie, știință, lingvistică, numerologie, multă imaginație și, aș zice, chiar blasfemie. Nu mai am mult din el. După o vreme, apare Antje. Aud deschizându-se ușa de la garaj. Aproape imediat, îmi zice prin geam:

– Hai să mă ajuți cu plasele.

În sfârșit! Bombă de formă, trecând pe lângă ea.

– Sunt grele, nu pricepi?

– Ațipisem, mint eu.

Mă întorc la Onno Quist și Max Delius, doi îngeri trimiși de Domnul să retragă Cele zece porunci, pentru că s-a supărat pe omenire și vrea s-o lase baltă cu totul. Să facă oamenii tot ce le trece prin minte, fără constrângeri. Dar acest lucru se întâmplă chiar acum, grație liberului-arbitru. Avem voie să facem ce vrem. Putem alege. Nu suntem doar buni sau